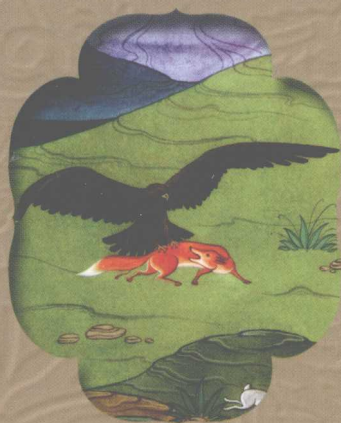

قازاق اۆز ادهبىيەتىنىڭ قانۇناسى

مىسال - ئاممىلەر

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

تازاق ائتر اەلەيە تىنىك تازىسى

مىسال - ئامسىلەر

شىنجاڭ ھالىق باسپاسى

۲۰۰۹ ئۆزىمى

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克民间文学大典. 寓言: 哈萨克文/米拉提, 阿扎马提 编. — 乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2009. 6

ISBN 978 — 7 — 228 — 12386 — 5

I. 哈... II ①米... ②阿... III. ① 哈萨克族—民间文学—作品综合集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言) ②哈萨克族—寓言—作品集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. I277

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 073960 号

责任编辑:阿扎马提

责任校对:哈力木拉提

封面设计:夏提克

哈萨克民间文学大典—
寓言 (哈萨克文)

米拉提, 阿扎马提 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码: 830001)

新疆新华书店发行

新疆八百印务有限公司印刷

880×1230 毫米 32 开本 4.25 印张

2009 年 6 月第 1 版 2009 年 6 月第 1 次印刷

印数: 1 — 3000

ISBN 978 — 7 — 228 — 12386 — 5 定价: 10.00 元

شادىلىق قاتارلىق قەدىمكى ۋەزىيەت

باس رەداكتور: قابىدەن قادىر ۋلى
باس رەداكتورنىڭ ورىنباسارى: اسان ابەۋ ۋلى
رەداكسىيا مۇشەلەرى (قازاق تىلىنىڭ لىپپە تارتىپىمەن):
ئىمەتبەك كىرىشبايەۋ، اسان ابەۋ ۋلى، ئۆزەلىقان قالى ۋلى،
ئابدىقايىم زىكىريا ۋلى، بەكسۇلتان كاسەي ۋلى، جاقىپ مىرزاقان
ۋلى، قابىدەن قادىر ۋلى، قابىدەن بالقشى ۋلى، سۇلتان جانولاتوۋ،
سۇلتانقان سىلتانجان ۋلى

باسپادان

قازاق حالقىنىڭ اۆز ادهبيەتى ءوزىنىڭ كوركەمدىك - يدەيالىق نارىمەن، ەستەتيكالىق قۋات - تەگەۋرىنمەن، ءتۈر - جانرلارنىڭ مولدىعمەن، تاقىرىپتىق جانە سىۋجەتتىك بايلىعمەن، قوعامدىق - الەۋمەتتىك جانە تارىيەلىك تەرەڭ ءمان - مازمۇنمەن ەرەكشەلەندى . ول كۈنە تاس داۋىرىندە پايدا بولپ، تۈركىلىك ءتۈستى باستان كەشىرگەن، ودان بەرى دە قازاق حالقىنىڭ قالىپتاسۋ تارىخىمەن بىتە قايناسپ، بىرگە جاساپ كەلە جاتقان تەڭدەسى جوق رۋحاني مۇرا. ول بايرىعى اتا - بابالارىمىزدىڭ نانم - سەنمەدرىنەن، تارىخىنان، تۇرمىس - تىرشىلىگىنەن، اسىل - ارمانى، بىيك مۇراتىنان جان - جاقىتى ماعلۇمات بەرەدى ءارى ۇلتتىق رۋحاني مادەنيەتتىڭ عاسىرلار تىزبەگىندەگى تارىحي وزگەرىسەن، ەتيكالىق سانامەن قارايلاس ءجۈرپ وتكەن جولەن دا كوز الدىمىزعا ەلەستەتە الادى . اۆز ادهبيەتىنىڭ شىعارۋشىسى دا، تاراتۋشىسى دا، تىڭداۋشىسى دا — حالق. سوندىقتان ول شىن مانىندە، حالقتىڭ ءوز ەنشىسى بولپ تابىلادى . يلغىي اۆز ادهبيەتى — حالق شىعارماشىلىغىنىڭ ايرىقىشا سالاسى، اۆزىشا شىعارىلىپ، اۆزىشا تاراعان كوركەم ادهبي تۈنىدىلاردىڭ جيىنتىق اتاۋى. سونىمەن بىرگە عىلىم مەن مادەنيەتتە «حالق شىعارماشىلىعى»، «حالقتىڭ اۆزىشا ءسوز ونەرى» دەيتىن اتاۋلار دا وسىعان جاقىن ماعىنادا قولدانىلادى. 1846 - جىلى اعىلشەن عالمى ۋىليام تومس ۇسىنعان فولكلور (اعىلشەنشا حالق دانالىعى) ءسوزى دە اۆز ادهبيەتى اتاۋى ۇشەن حالقارالىق عىلمىي اتاۋ رەتىندە قابىلدانعان. بۇلاردىڭ قاي - قايسىسى دا

ئېرىنىڭ ورنىنا بىرى قولدانلىپ كەلەدى. باتىس ەۋروپا، امەرىكا، ئۆستىرالىيا ھالىقتارىنىڭ ئۇمىمىدا بۇل ئسوزىنىڭ ماىناسى تىم ئۇقىمىدى، ول ھالىقتىڭ كىىم - كەشەك، قۇرال - جابدىق، ادەت - ئۇرىپ، تۇرمىس - سالت، نانىم - سەنىم، سونداي-اق، ئتۇرلى كوركەمونەرىن (پوھىيا، مۇزىكا، ئىي، ويۇ - ورنەك، توقما ونەرى، ت.ب). تۇتاستاي اتاۇ ئۇشنى قولدانىلادى. بۇل جاعىنان العاندا ول تەك ئۆز ادەبىيەتىن عانا ەمەس، «ەنىلۇگىيا»، «تنو مادەنىيەت» دەيتىن ئۇمىدارمەن دە ساباقتاسىپ، ماىنالاىسىپ جاتادى. قازاق ادەبىيەت تانىۇ عىلىمىنداى «ئۆز ادەبىيەت» دەگەن ئۇمىم دا «فولكلوردىڭ» وسى مانىمەن ساباقتاس دەپ قاراۋعا ايدەن بولادى. بۇلار ئېرىن - ئېرى تولىق سىپاتتاي بەرەدى. ئۆز ادەبىيەتىن زەرتتەيتىن عىلىمىدى «فولكلور» دەپ اتاۋىمىزدا وسىعان بايلانىستى.

ئىز وسى ئۇستانىمىدى باىشىلىققا الا وتىرىپ، قازاق ادەبىيەتىنە ەڭبەك سىڭىرگەن ئىر ئولم عالمىداردى نەشە مارتە شەكە ئۇيىستىرىپ «قازاق ئۆز ادەبىيەتىنىڭ قازىناسى» دەگەن فولكلور اتاۋىنا سىمىدى تاقىرىپتا ۇلاىپالى كىتاپ شىعارۋدى مىندەتكە الدىق. ماقتات - فولكلورعا جاتاتىن دۇنىەلەردى شاما بار تولىق قامتۇ. وىتكەنى، كوشپەلى قوعامدا فولكلور بەلگىلى ئىر ەلۇمەتتىك توتىنىڭ عانا شىعارماشىلىعى ەمەس، جالىپى ھالىقتىڭ ھانى مەن قاراسىنا، باتىرى مەن بىيىنە، بايى مەن كەدەيىنە ورتاق ونەر، امبەگە تىەسەلى مۇرا. سول تۇستا بۇكىل قوعام ئۆزىشا ونەر مەكتەبى بولدى. وسىعان لايىق ئۆز ادەبىيەتىنىڭ جۇگى دە وراسان زور بولدى. ھالىقتىڭ تارىخى زەرەدەسى، فىلوسوفىالىق وي - تۇيىنىدەرى، پەداگوگىكالىق تاجىرىبەسى، ادامگەرشىلىك ولشەمدەرى، كاسىپتىك ادەبىيەتكە ئان كوركەمدىك سۇرانىستارى، تەاتىرلىق ونەرگە تىەسەلى ەسەسى ئۆز ادەبىيەتىنە جۇكتەلدى. ئس جۇزىندە ئۆز ادەبىيەتىنىڭ

ارالاسپايتىن سالاسى قالعان جوق. ءبىز بايىرى اتا - بابالارىمىزدىڭ وسىنداي ونەر مەكتەبىنەن جارالعان بارلىق دۇنيەلەرىنىڭ باسىن بىرىكتىرىپ جالپى حالققا، كەلەر ۇرپاققا، زەردەلى زەرتتەرمەندەرگە تابىس ەتۋ ماقساتىندا «قازاق اۋىز ادەببەتىنىڭ قازىناسىن» الدارىڭىزعا تارتتىق.

قازاق اۋىز ادەببەتى ۇلكەن تۇلعالار باسپا ءسوز بەتتەرىندە جارىق كورىپ بولدى. ءبىراق، ءالى دە شاشىراندى كۆيدە. رەفورما جاساپ، ەسكە اشۋدان بەرگى 30 جىل بويى شىنجياڭ حالق باسپاسىنان ەرتەگى - اڭىزدار، قارا ولەڭدەر، قىسا - داستاندار، قازاق ەمىشلىگى، ەنە تارىبى، ۇلتتىق اس - تىلەمدەر، ت.ب. فولكلورعا قاتىستى دۇنيەلەر ۇزبەي جارىق كورىپ كەلەدى. 1979-جىلدىن باستاپ «شالەن» جۇرنالىن شىعارىپ اۋىز ادەببەتىنىڭ العاشقى سونى مۇرالارىن جىناپ تۇڭغىش توپتا باسلىم كورسەتتى. ءبىز بۇل جولى وسى نۇسقالاردى نەگىزگە الا وتىرىپ جانە ەلىمىزدىڭ ءشى - سىرتىندا باسلىم تاپقان نۇسقالارنى سالىستىرۋ، سارالاۋ، تولىقتاۋ، رەتتەۋ ارقىلى جانرلار بويىنشا جۇيەلى قۇراستىرىپ وتىرمىز.

قازاق اۋىز ادەببەتىنىڭ ءتۈر - جانرلارى مول جانە كۆردەلى بولىپ كەلەتىندىكتەن جانرلىق جاقتان ءبولۋ بىزگە قىيىندىق تۋدىردى. ءتۈرلى تانىمدار ارا تالاس - تارتىستان سولڭ اقىندار ايتىسى، اڭىز - ەرتەگىلەر، باتالار، جاڭلىتپاشتار، جۇمباقتار، جىراۋلار جىرلارى، زالڭ - جارىملار، كۈلدىرگىلەر، قارا ولەڭدەر، قىسا - داستاندار، ماقال - ماتەلدەر، مىسال - تامسىلدەر، تۇرمىس - سالت جىرلارى، ۇلكەسەرلەر، ۇلتتىق ويىندار، حالق اندەرى، شەجىرە، شەشەندىك سوزدەر دەپ ون سەگىز توپقا جىكتەندىك. عىلمىي ءبولۋ جاعىنا قاتال تالاپ قويغانىمىزبەن كەيىنرەك وقشاۋ قالاتىن جانرلاردى وسى توپتىڭ ىڭعايلى بىرىنە تەلىدىك. مىسالى: ميفتەرگە قايسىلار جاتادى، اڭىزدارعا قايسىلار

جاتادى دەگەن سياقتى ماسەلەلەرگە كەلگەندە پىكىر بىرلىگىنە
كەلە الماعاندىقتان «اڭىز - ەرتەگىلەر» دەگەن ءبر اتپەن
جىبەرىپ ئىعاينا قاراي ورنالاستىردىق. ماقال - ماتەلدەر بۇدان
بۇرىنقى باسلىمداردىڭ جانە شەتەلدەگى باسلىمداردىڭ بارىندە
تاقىرىپتارعا بولىنگەن، ءىراق، مۇندايدا ماقال - ماتەلدەر وتە
كوپ قايتالانادى، ويتكەنى، قازاقتىڭ ءبر ماقالى بىرنەشە ماعىنا
بەرىپ، بىرنەشە تاقىرىپتى قامتىدى. سوندىقتان ءىز الفاۋىت
تارتىپكە سالىپ (ءبىرىنشى جولدىڭ ءبىرىنشى دىبىسىن
نەگىزگە الىپ شىعاردىق). حالىق اندەرىنىڭ قاي ءبىرىن الساق
تا تۇلىۋ اڭىزى، تارىخى بار ءارى حالقتىق قاسىيەتى بويىنشا
كوپ ۋارىانتتى. ءىز حالىق اراسىنا ەڭ كوپ تاراعان ءبر نەمەسە
بىرنەشە ۋارىانتتىن نەگىز ەتتىك. سونىمەن بىرگە
مۇمكىندىگىنشە ەڭ بايرىعى نۇسقاسىن الۋدى ولشەم ەتتىك. ال،
مىسال - تامىلىدەرگە قازىرگى قولدا بار بۇرىن باسلىم كورگەن
ەرتەگى تۇرىندەگى تۇنىدىلاردى دا ەنگىزدىك، نەگىزىنەن
حالقتىق سىپات العان تۇنىدىلاردى بەردىك. قالعان پىكىردى
وقىرمان ۋز قولدارىنا العان سولڭ ايتار دەپ وسى بويىنشا
باسۋعا كەلىستىك.

شىنجياڭ حالىق باسپاسى
2008 - جىل، شىلدە

مازمۇنى

- 1 ۱. ادام، ۋيت، مىسقى جانە قارشىغا
- 2 2. شورتان
- 3 3. قارتايىغان ارستان
- 3 3. الا قويلار
- 4 4. ارستان مەن تۈلكى
- 5 5. قاسقىر مەن تىشقان
- 6 6. تۈلكىنىڭ مەسەلدەسى
- 6 6. قاسقىردىڭ قايرىمى
- 7 7. مايىمل
- 7 7. تۈلكىنىڭ جاقسىلىغى
- 8 8. ارستاننىڭ ۋېولىسى
- 8 8. ماسا مەن ارستان
- 9 9. شەگىرتكە مەن قۇمىرسقا
- 10 10. بۇلاق
- 10 10. قاسقىر مەن قوزى
- 11 11. وگىز بەن باقا
- 12 12. تۈلكى مەن ەشكى
- 13 13. تۈلكى مەن ترنا
- 14 14. قۇ تۈلكى
- 14 14. سىلتاۋشىل
- 15 15. ۋىش جالقاق
- 15 15. جالقاق نەمەرە

- 16..... شالدىڭ ئۇش بالاسى
- 18..... اجە مەن نەمەرە
- 18..... تاسباقا مەن بۈركىت
- 19..... ارستان مەن تۈلكى
- 20..... شۇبار تاۋۇق
- 20..... قارىلغاش پەن تاۋەت
- 21..... شالقان ەرتەگىسى
- 22..... ارستان مەن تشقان
- 23..... ماقتانشاق بۇعى
- 24..... ەكى بۇعى
- 24..... تشقاندار ءماجىلىسى
- 25..... مىسقىق پەن تۈلكى
- 27..... تۈلكى
- 28..... تشقان مەن جىلان
- 29..... قارعا بالاسىن «اپپاعىم» دەر
- 30..... قاسقىر مەن تۈلكى
- 32..... تۈلكىنىڭ ءدارىسى
- 33..... تۈلكى مەن قاسقىر
- 34..... قورقاۋ قاسقىر مەن تۈيە
- 37..... تۈلكى مەن بۈدەنە
- 39..... قۇمىرىسقا مەن كوگارشىن
- 40..... تۈلكى مەن مايىمىل
- 43..... ارستان كۈشىگىن اسىراغان مىسقىق
- 43..... تورعاي مەن تشقان
- 45..... ەكى اتەش
- 45..... اق تىيىن مەن قاسقىر
- 46..... اقىماق قاسقىر

47	تۈلكى مەن قاسقىر
49	تۈلكى مەن اتەش
49	تۈلكىنىڭ كۈلكىسى
51	قۇمىرىسقا
53	قوزى مەن قاسقىر
54	جىل بالاسىنا تالاسقان حايۋاندار
56	قاز
56	كوبەلەك پەن ماسا
57	قىران مەن قۇزغىن
59	كەپتەر مەن قارغا
59	اتەش پەن توتى
61	ساۋىسقان
62	وگىز بەن ەسەك
63	جارىانات
65	ات پەن وگىز
67	قۇستاردىڭ قىرقىسۋى
68	ۈكى مەن شەگىرتكە
69	اتەش پەن قورقاۋلار
72	ارىستان مەن ايلاكەر تۈلكى
74	شىدامسىز مىسقى
75	باقتاشى مەن قاسقىر
76	گۈل مەن بۇلبۇل
78	قاسقىر، تۈلكى ەكەۋمەن بىرگە اڭ اۋلاغان جولبارس
81	ءىت، مىسقى جانە مايىمىل
81	سوقىر
82	ساراڭ جانە ونىڭ دوسى
82	بۇعى مەن تۈلكى

82	 ۋىت
83	 قاسقىردى بالاغاتتاعان لاق
83	 كەدەي مەن ساراڭ
83	 ەستە نەنى ساقىتاپ، نەنى ساقىتامان كەرەك
84	 قىزمەتشى مەن دوسى
84	 ارىستاندى الداعان قورقاۋ
88	 ماقتاناشاق قويان
90	 تۈلكى مەن تىرنا
91	 اقىلدى ەسەك
93	 ولەڭ ايتۋدى ۇيرەنگەن ەسەك
93	 ەسەك
95	 جولاۋشى مەن پاتشا
95	 تۈلكى، قويىشى، ايۋ
99	 تۈيە، ارىستان، قاسقىر جانە تۈلكى
106	 تۈلكى، تاسباقا جانە كەنە
108	 كۈشەك پەن مىسىق
109	 ۇش كۈجەك پەن قاسقىر
110	 قوللىنىشك وزەننەن ۇتۋى
112	 قازاقتىڭ قاناتتى سوزدەرى

ادام، ءيت، مسق جانە قارشىعا

ەرتەدە ادام، ءيت، مسق جانە قارشىعا تورتەۋى انت ءشىپ، سەرتتەسىپ ادال دوس بولپتى. ولار ءبىر جەردە جاتىپ، ءبىر قازاننان تاماق جەپ، اۋىرتپالمىقتى بىرگە كوتەرمەك بولپتى. سونىمەن، ءبىر كۈنى ولار الڭ اۋلاۋعا شىعىپتى. ولار جۈرە - جۈرە شارشاعان سوڭ ءبىر وزەننىڭ جالعاسىنا وتىرىپ دەمالىپتى. وسى كەزدە، ورمان اراسىنان ءبىر ايۋ تۇيىقسىز اقىرىپ شىققان ەكەن، الگىلەر جان - جاققا قاشىپتى. تەك ءيت قانا ايۋمەن السىپتى، ادام ۇينە، مسق دالاعا، قارشىعا اسپانعا زىتپتى. ءيتتىڭ ۇش دوسى شىكەن انت، بەرگەن سەرتتەن تايىپ ونى جاۋ قولىنا بەرىپتى.

شورتان

بىر كۈنى ئاڭ بىتكەن جىنالىپ شورتان ۋىستىنەن ارىز ايتىپتى. شورتان ەلگە كۈن كورسەتپەيدى، باسقارعا ءتسىن باتىرادى دەگەن سىياقتى ايسپتار تاغىلىپتى. تۈلكى ارىزدى قابىلداپ، سوت اشۋدى بەلگىلەپتى. بۇدان حابار تاپقان شورتان، ارالمقتا تۈلكىگە قىلعبىتىپ تا جىبەرگەن ەكەن. ەل اراسىندا ءسوز جاتاما، تۈلكى ۋىستىنەن وسەك، سىبىردا تارايتى. كەسۋلى كۈنى سوت اشىلىپتى. سوتتاڭ شەشىمى بويىنشا، شورتاندى داراعا اسىپ ولتىرەتىن بولىپتى. وسى كەزدە تۈلكى تۇرىپ:

— بۇل وتە جەڭىل جازا، جازانىڭ ەڭ اۋىرى، قاتالى — سۇعا تۇشىقتىرىپ ءولتىرۋ، بۇل جاۋىزدى تاستاڭدار سۇعا، — دەگەن ەكەن قاتال ۇنمەن.

قارتايغان ارستان

بىر مەزگىل ەل سۇراپ، داۋرەندەگەن ارستانغا كارىلىك تە جەتپىتى. بەتىنە تۈزۈ قارامىتىن، اياتىنان ەل قورقاتىن ۋاقىتتارى دا وتىپ كەلمەسكە كەتپىتى. اياقتا دارمەن، بويدا قۇت قالماعان، تىس تۈسىپ، تىرناق مۇقالعان كۈيگە تۈسىپتى. سونىمەن، ءوزى كەزىندە تىسىن باتىرغان اڭدار، ودان ءوشىن الا باستاپتى. ات تەۋىپ، سىر ءسۈزىپ، قاسقىر قاۋىپ، تىرنا جۈلىپ..... ول بارىنە كونىپتى. ولەر شاعىنا تاياعاندا، ەسەك تە ونى كورگەلى كەلىپتى. ارستاننىڭ كۈيىن كورگەن ول دا تەپكىسى كەلىپتى. مۇنى سەزگەن ارستان:

— يا، قۇدىرەت، كەزىندە اڭ بالاسى بەتمە تۈزۈ قاراي الماۋشى ەدى، قازىر سولاردىڭ تەپكىسىندە قالدىم. اناۋ ات، مەن تۈگىل قامىستان قورقاتىن وگىز، قاسقىر دەگەندەر مەنى كورسە زارەسى ۇشاتىن. دارىعا — اي سول زامان ءوتتى — عوي. كارىلىك جەتپى، تورىمەن كورىم جاقىن تۇر. باسقاسىن قويىشى، انا ەسەك، اياقتا توسەك بولىپ جاتۋشى ەدى، ول كەزدە ونى كىم ادام قاتارىنا العان. كىمدە كۇنا جوق دەيسىڭ، جانىمدى الساڭ دا سول جامانىڭ تۇياعىن تىگىزبەي ال، قورلىق قوي ونىڭ اياعى تىسە، — دەپ جالبارىنىپتى.

الا قويلار

ارستان بۇكىل اڭ بالاسىنا پاتشا بولىپ تۇرغان كەزدە، ءادىل بىلىك جۇرگىزىپ، ەلدىڭ قۇرمەتىنە بولەنۋدى ويلاپتى. ءارى سولاي دا سىتەپتى. بىر كۈنى ارستان بىر تۈبەگە شىعىپ وتىرىپ، جايىلىپ جۇرگەن كوپ الا قويدى كورىپ، كوڭىلى بۇزىلىپتى. سونىمەن، ايۋ مەن تۈلكىنى شاقىرىپ، الا قويلاردى قالاي بىر جايلى ەتۋدى اقىلداسىپتى. سوندا ايۋ

تۈرۈپ:

— تاقسىر، قويدى كىم ادام قاتارىنا الادى، ولاردىڭ كوزىن قۇرتىپ
قانا تاستالغان ءجون، — دەيدى توتەسىنەن. مۇنى ەستىگەن ارىستان
قاباعىن ءتۈيىپ:

— ءولتىرۋ وڭاي، ءبراق، ءوز جۇرتىمدى ءوزىم قىرسام، جالماۋىز
پاتشا اتانىپ، جامان اتقا قالاىمىن عوي، — دەيدى.
سوندا تۇلكى:

— تاقسىر، ايتقانغىز ءجون، جامان اتقا قالماڭىز، مەنشە، وسى
قويلارعا ءبىر سايدى بەرىڭىزدە، جاقسى ءبىر قويشى قويىڭىز، — دەيدى.
ارىستان از ويلانىپ:

— سەنشە، كىم جاقسى باعادى، — دەيدى. تۇلكى:

— قاسقىرعا جەتەتىن قويشى جوق، — دەيدى جىمىيا. سونىمەن،
ارىستان قاسقىرعا تاباندا قويلاردى جاقسى باعۋ تۋرالى بۇيرىق تۇسىرەدى.
الا قويلاردا از ۋاقىتتا ارىستاننىڭ كوزىنەن عايىپ بولادى.

4

ارىستان مەن تۇلكى

ارىستان بۇكىل اڭ بالاسىنا پاتشا بولۇپ تۇرغان كەزدە، السىزدەر
كۇشتىلەردىڭ ۇستىنەن ارىستانعا ارىز بەرىپتى. ارىستان قاتتى
اشۋلانىپ، ارىز بويىنشا ەل — جۇرتىن ارالاپ تەكسەرۋگە شىعپىتى.
ارىستان نوكلەرىمەن بىرگە كەلە جاتىپ، تابادا سەكىرىپ جۇرگەن
بالمىقتاردى كۆردى. ارىستان مۇنى كۆرىپ قاتتى قاھارلانىپ، بالمىقتاردىڭ
يەسى تۇلكىنى شاقىرتادى. تۇلكى كەلگەن سوڭ، ارىستان الگى
بالمىقتاردىڭ جايىن سۇرايدى. سوندا تۇلكى:

— ءسىز كەلە جاتىر دەگەن خاباردى ەستىپ، اۋىل — ايماعىمىزبەن
ءسىزدى قارسى الۋعا شىقتىق. قارا جەردى قويىپ، سۇدامى بالمىقتاردا
ءسىزدى كۆرگىسى كەلدى. ءتىپتى، ءان ايتىپ، ءبى بىلەپ ءسىزدىڭ

